

بروزترین و برترین
سایت کنکوری کشور

WWW.KONKUR.INFO

Konkur
.info

<https://konkur.info>

به نام خدا

زمینه های نهضت مشروطه

نهضت مشروطه ايران

<https://konkur.info>

نهضت مشروطه یکی از حوادث بزرگ تاریخ معاصر ایران است، که تأثیر عمیق و پایداری در تحولات فکری و سیاسی جامعه ما گذاشته است

<https://konkur.info>

زمینه های نهضت مشروطه

از دست رفتن بخش هایی از سرزمین ایران

غلبه استعمار بر مملکت

استبداد دستگاه حاکم

مخالفت های مردم و علما با استبداد و استعمار

ورود اندیشه های جدید

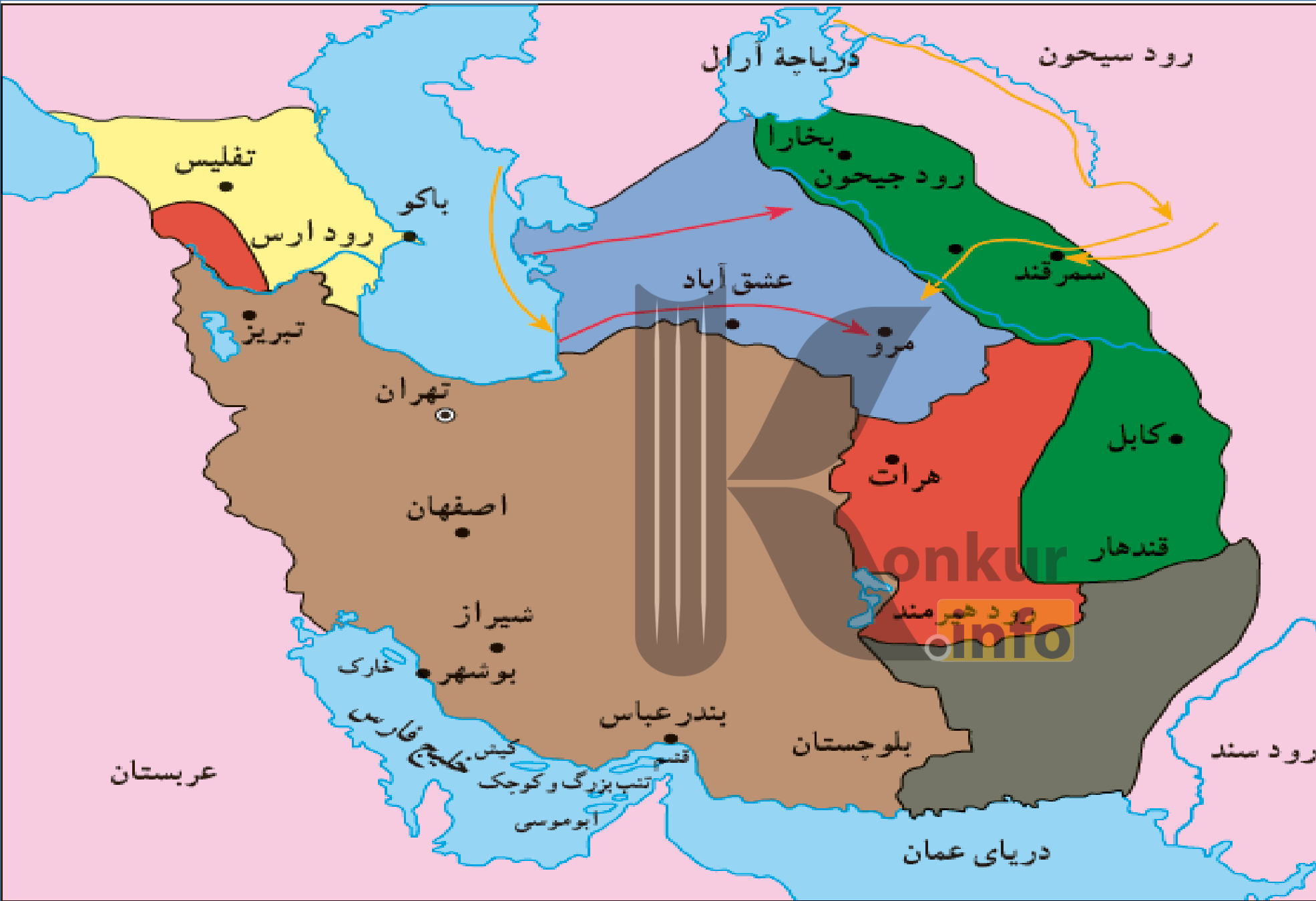
<https://konkur.info>

عامل اول : از دست رفتن بخش هایی از سرزمین ایران

یکی از دلایل نارضایتی مردم از حکومت قاجار، از دست رفتن سرزمین هایی بود که به وسیله دولت های استعمارگر روس و انگلیس از ایران جدا شده بودند

قسمت های جدا شده توسط روسیه عبارت بودند از: **کل قفقاز در شمال غربی و منطقه ماوراء النهر در شمال شرقی** (شامل کشورهای قزاقستان، تاجیکستان و ترکمنستان کنونی)

سرزمین هایی که توسط انگلیس از ایران جدا شد عبارت بودند از: **ایالت های هرات و قندهار؛ و بخش بزرگی از بلوچستان**

مناطقى كه به موجب عهدنامه گلستان از ایران جدا شد.

مناطقى كه به موجب عهدنامه تركمانچای از ایران جدا شد.

مناطقى كه به موجب عهدنامه آمال از ایران جدا شد.

مناطق تحت نفوذ ایران در دوره فتحعلی شاه

مناطقى كه بر اساس عهدنامه پاریس از ایران جدا شد.

مناطقى كه به موجب قرارداد گلداسمیت از ایران جدا شد.

مسیرهای پیشروی روس ها

عامل دوم: غلبه استعمار بر مملکت

کشور های استعمارگر اروپایی از قرن شانزدهم میلادی شروع به اشغال سرزمین های در آسیا، آفریقا، و قاره آمریکا کردند و تا اواخر قرن نوزدهم و اوایل قرن بیستم کشورهای متعددی را زیر سلطه خود در آوردند

ایران نیز به دلایل موقعیت ویژه جغرافیایی و برخورداری از منابع سرشار مواد اولیه، مورد توجه کشورهای استعمارگر قرار گرفت

عواملی که زمینه سلطه بیگانگان بر مملکت فراهم ساخت

ضعف حکومت قاجار

دسیسه های عناصر نفوذی بیگانه

طمع ورزی و فساد مالی درباریان

بارزترین نتیجه این وضعیت، **امتیازهای متعددی** بود که به خارجیان داده می شد

عامل دوم: غلبه استعمار بر مملکت

قرض هایی که شاهان قاجار از کشورهای بیگانه می گرفتند موجب سلطه بیشتر استعمارگران بر مملکت شد

علاقه شاهان قاجار به مسافرت به اروپا، انگیزه و میزان دریافت وام از بیگانگان را افزایش داد

ناصرالدین شاه و مظفرالدین شاه قرض هایی از روس و انگلیس دریافت کردند و به جای اینکه این پول را هزینه کارهای اساسی کنند، آن را خرج سفرهای خود به اروپا کردند

قرض = سلطه

وام های دریافتی خرج سفر شاهان قاجار به اروپا می شد

<https://konkur.info>

اولين مسافرت ناصرالدين شاه به اروپا

<https://konkur.info>

عواملی که احساسات ملی را جریحه دار کرده بود

عامل سوم: استبداد دستگاه حاکم

حکومت قاجار بر بنیاد **استبداد** متکی بود و **قدرت در دست شاه و اراده او متمرکز بود.**

مردم ایران هیچ گونه **تضمینی برای حفظ جان و مال و ناموس خود** در مقابل دستگاه استبدادی نداشتند.

شاه و بستگانش هر کاری که مایل بودند، انجام می دادند و هر بلایی که می خواستند، بر سر مردم می آوردند.

فروش حکومت ایالات

در ایالت ها (استان) وضع بدتر از مرکز حکومت بود.

حاکمان ایالت ها از میان شاهزادگان انتخاب می شدند و در منطقه خود مانند یک شاه عمل می کردند

روش انتصاب حاکمان ایالت ها به این طریق بود که این ایالت ها در ازای دریافت مالیات های سنگین ثابت سالیانه، به طور کامل در اختیار شاهزادگان قرار می گرفتند.

این نوع واگذاری شبیه به فروش ایالت ها بود؛ بدین گونه فشار مالیاتی کمزگنی بر مردم تحمیل می شد.

konkur
info

فروش حکومت ایالات در دوره قاجار

<https://konkur.info>

عامل چهارم : مخالفت های مردم و علما با استبداد و استعمار

از یک سو توجه مردم مسلمان ایران به آموزه های دین اسلام نظیر امر به معروف و نهی از منکر، عدالت خواهی و لزوم دفع ظلم که در آیات قرآن کریم و سیره معصومین به آن پرداخته شده است، موجب می شد نسبت به این آموزه ها احساس تکلیف کنند

از سوی دیگر مکتب شیعه قدرت مطلق سلاطین را نامشروع می دانست و مشروعیت نسبی قدرت حکام، مشروط به پاسداری از باورهای دینی مردم و حفظ تمامیت ارضی کشور بود.

مخالفت های مردم و علما با استبداد و استعمار

<https://konkur.info>

روحانیت در آستانه نهضت مشروطه ایران

مرجعیت شیعه در جریان نهضت تحریم تنباکو خط بطلانی بر مطلق بودن قدرت شاه کشید

در آستانه نهضت مشروطیت ایران، روحانیون و حوزه های علمیه شیعه به استحکام و انسجام سیاسی و مبارزاتی رسیده بودند

در نتیجه یک قرن مبارزه و بیدارگری، ارتباط منظمی میان علما و مردم به وجود آمد و زمینه ی پیدایش حرکتی فکری به رهبری عالمان دینی فراهم شد

افزایش آگاهی مردم در زمینه مسائل اعتقادی و دینی شد

تقویت باور های مذهبی و فرهنگی جامعه را در مقابل آیین های ساختگی و دسیسه های بیگانگان بود

<https://konkur.info>

نتیجه گسترش این حرکت فکری

اولین ثمره فعالیت روحانیت پیروزی در نهضت تنباکو

نتایج پیروزی در نهضت تنباکو

لغو قرارداد توتون و تنباکو

آشکار شدن قدرت و رهبری روحانیون شیعه را در
صحنه ی سیاسی کشور

نشان دادن آسیب پذیری استبداد داخلی و استعمار
خارجی را در برابر اراده ملت

این جریان فکری و اعتراض آمیز از دوره **ناصرالدین شاه** به دوره سلطنت **مظفرالدین شاه** منتقل شد و به تدریج به **نهضتی عظیم به رهبری روحانیون** تبدیل گردید

رهبران جریان فکری و اعتراض آمیز در آستانه انقلاب مشروطه

مراجع نجف اشرف

آیت الله محمد کاظم خراسانی

آیت الله شیخ عبداللہ مازندرانی

آیت الله حاجی میرزا حسین
فرزند میرزا خلیل تهرانی

علما داخل ایران

آیت الله سید محمد طباطبائی

آیت الله سید عبداللہ بهبانی

آیت الله شیخ فضل الله نوری

اساس نهضت مشروطه

اساس نهضت مشروطه

مبارزه با استبداد داخلی

مبارزه با استعمار خارجی

تلاش برای برقراری عدالت در مملکت

تا با ایجاد **عدالت خانه** و «**دارالشورا**» قدرت و اختیارات پادشاه و حکام را محدود و با اجرای قوانین اسلامی از لجام گسیختگی آنها جلوگیری کند.

عامل پنجم : ورود اندیشه های جدید

عصری که در آن، شاهان سلسله قاجار با خودکامگی بر مردم حکومت می کردند، دوران تحول های برقرار « مشروطه » فکری و آزادی خواهی در قسمت هایی از جهان بود، و در تعدادی از کشورها، حکومت شده بود.

از سال ۱۲۳۸ تا سال ۱۲۹۰ ش کشورهای انگلیس، ایتالیا، دانمارک، اتریش، مجارستان، آلمان، فرانسه، ژاپن، روسیه، چین و مصر به حکومت مشروطه و یا جمهوری دست یافتند.

ایرانیان نیز به طور مستقیم و یا غیر مستقیم، تحت تأثیر این نهضت ها و رویدادهای فراگیر قرار داشتند

عوامل زمینه ساز ورود تفکر مشروطه خواهی به ایران

اعزام دانشجو به خارج

سفرهای درباریان و سیاستمداران به خارج

مهاجرت برخی از ایرانیان به کشورهای مختلف

ورود اندیشه های جدید

دسآورد

معاشرت ها، مسافرت ها و مأموریت های مهاجران،
دانشجویان، جهان گردان و دیپلمات های ایرانی از طریق :

انتشار روزنامه ها

چاپ کتاب ها

به جامعه منتقل شد

خلال نامه ها و سخنان آنان

الف : روزنامه ها

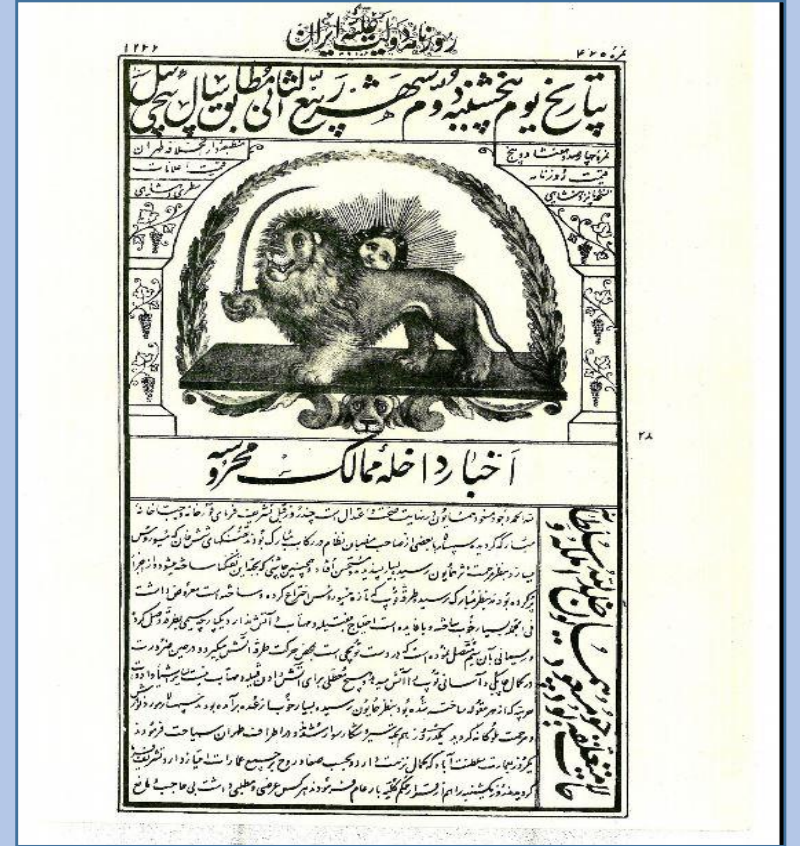

یکی از عامل هایی که در دوره قاجار سبب ایجاد تحولی بزرگ در مردم شد، **انتشار روزنامه ها** بود

در آن زمان روزنامه های فارسی زبان دو دسته بودند:
داخلی و خارجی

روزنامه های داخلی خود به دو دسته روزنامه های « دولتی » و « غیر دولتی » تقسیم می شدند .

روز نامه های دولتی

در داخل کشور و توسط دولت قاجار چاپ می شدند

نخستین نشریه ایران

کتابخانه مجلس شورای ملی

کتابخانه مجلس شورای ملی

کتابخانه مجلس شورای ملی

اولین شماره نشریه «کاغذ اخبار» در تاریخ ۱۳۰۱ خورشیدی در تهران منتشر شد. این نشریه در روزهای ۱۳۰۱ خورشیدی در تهران منتشر شد. این نشریه در روزهای ۱۳۰۱ خورشیدی در تهران منتشر شد. این نشریه در روزهای ۱۳۰۱ خورشیدی در تهران منتشر شد.

روز نامه «**کاغذ اخبار**» اولین روز نامه ایران بود که توسط **میرزا صالح شیرازی** انتشار یافت

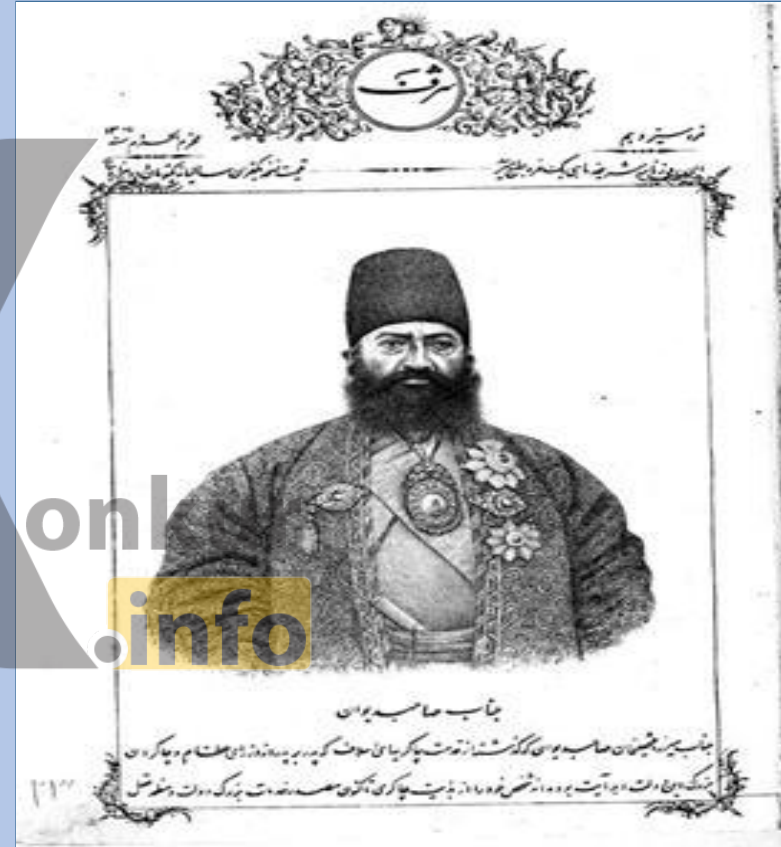
میرزا صالح شیرازی ، از اولین دانشجویان اعزامی به اروپا و موسس اولین چاپخانه و ناشر نخستین نشریه ایران در تبریز

<https://konkur.info>

روزنامه های دولتی (چاپ داخل)

روزنامه شرافت

روزنامه شرف

اولین چاپ خانه سنگی در تبریز (توسط میرزا صالح شیرازی)

معروف ترین روزنامه های غیر دولتی چاپ ایران

روزنامه تربیت

روزنامه ادب

روزنامه های غیر دولتی خارجی زمان قاجار

قانون

اختر

عروه الوثقى

روزنامه های غیر دولتی خارجی زمان قاجار

ثریا

حکمت

حبل المتین

سفرنامه ها

اولین نشانه های اندیشه های نوین، در سفرنامه های عهد قاجار مشاهده می شود

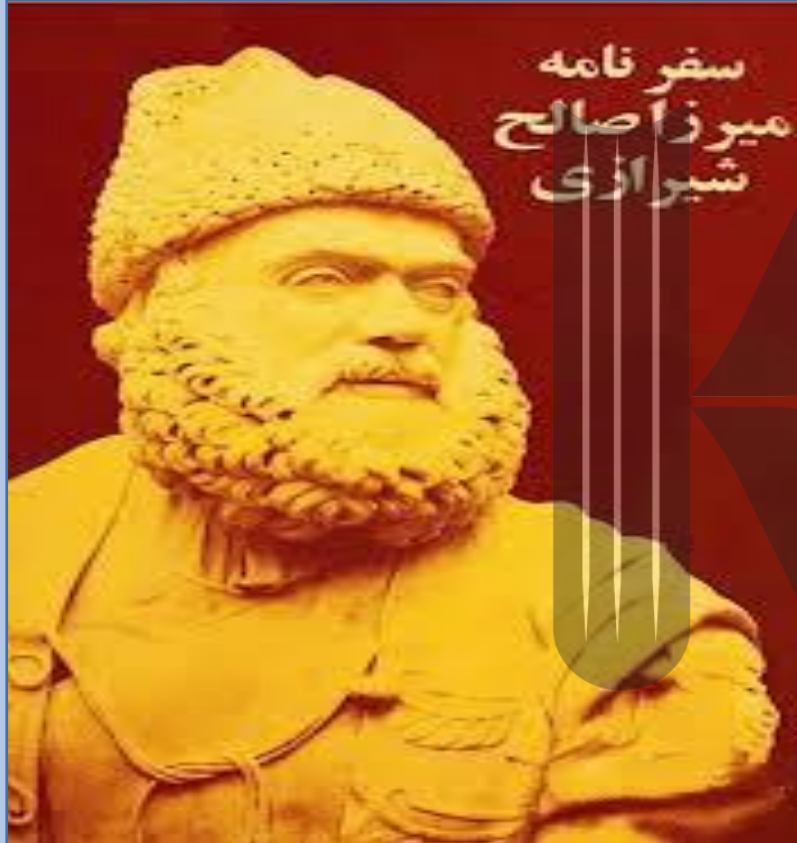
از اولین دانشجویان اعزامی به خارج از معروف ترین این آثار است. میرزا صالح شیرازی در سفرنامه ی خود به روشنی از **اندیشه های نوین غربی**، به ویژه **نظام حکومت مشروطه ی انگلیس**، تعریف و تمجید کرده است.

سفرنامه
میرزا صالح شیرازی

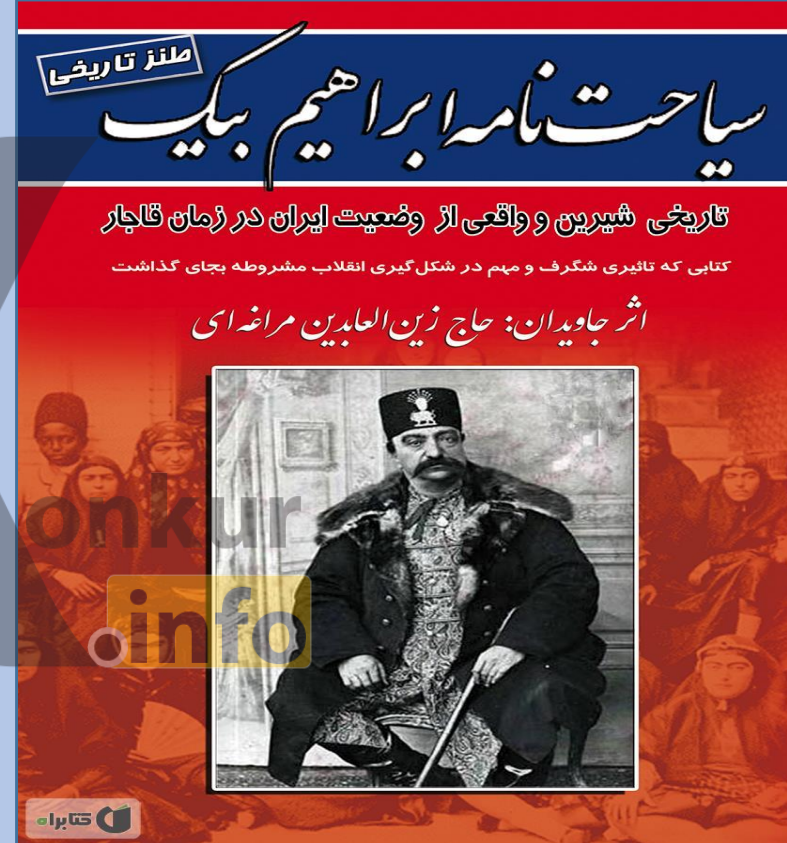
در این سفرنامه، اوضاع نابسامان کشور به زبان ساده بیان گردیده و در مقابل، از ویژگی های مثبت تمدن غرب سخن گفته است

سیاحت نامه ی ابراهیم بیگ
اثر حاج زین العابدین مراغه ای

سفر نامه ها

سفر نامه میرزا صالح شیرازی

سیاحت نامه ابراهیم بیگ

کتاب ها و آثار دیگر

نوشته های میرزا ملکم خان، میرزا یوسف خان مستشار الدوله، عبدالرحیم خان طالبوف و میرزا فتحعلی آخوندزاده معروف ترین آثاری هستند که در پیدایش مشروطه خواهی مؤثر بودند

عبدالرحیم طالبوف

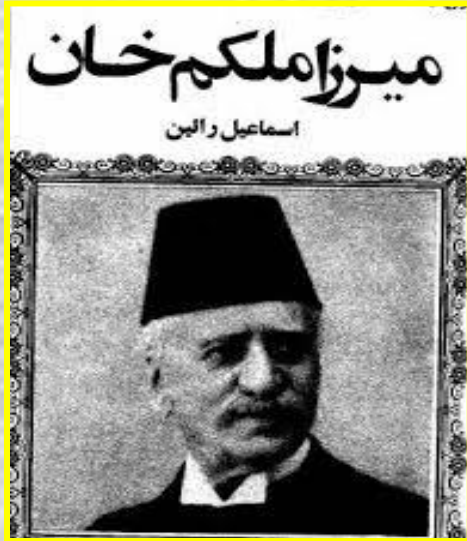
میرزا ملکم خان

میرزا یوسف خان مستشار الدوله

میرزا فتحعلی آخوندزاده

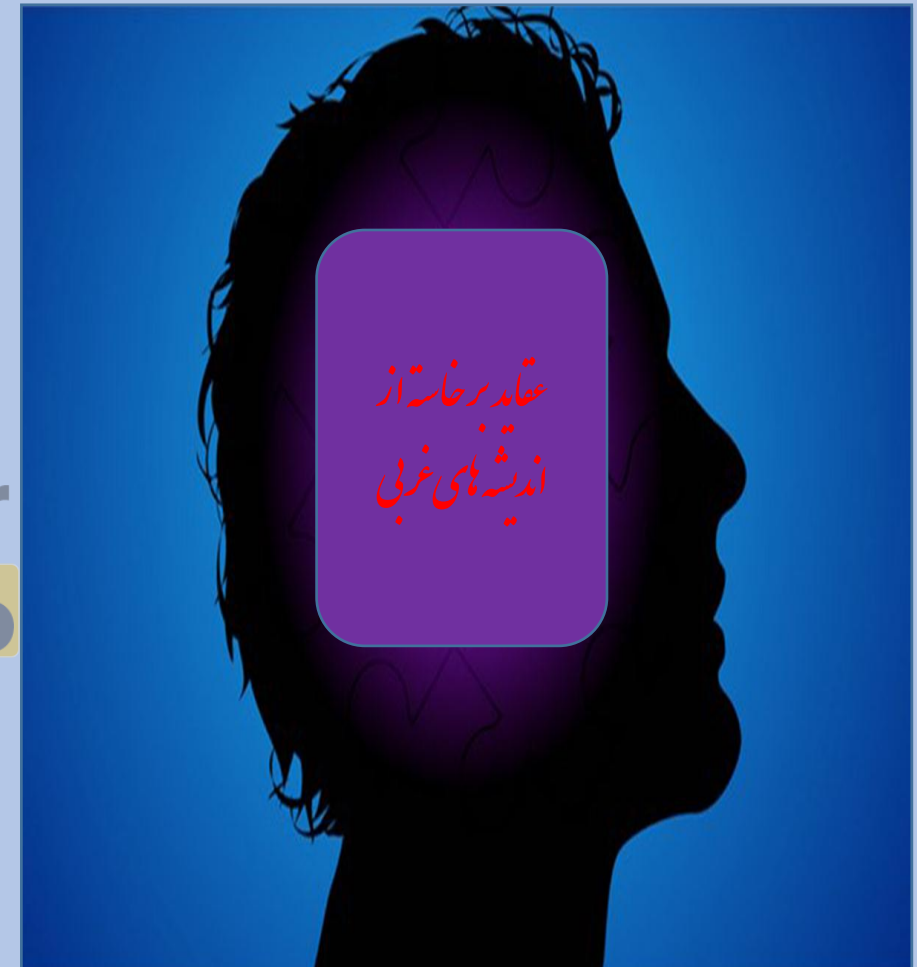
میرزا ملکم خان

<https://konkur.info>

ویژگی های بارز افکار روشنفکران غرب زده

پذیرش اندیشه های غربی و شیفتگی و خودباختگی بی چون و چرا در برابر فرهنگ بیگانه، از ویژگی های بارز افکار این افراد بود

آنان نهضت مشروطه طلبی مردم ایران را که بر مبنای عدالت خواهی و نفی استبداد و استعمار بود، با عقاید برخاسته از اندیشه های وارداتی و غربی خود درآمیختند

بروزترین و برترین
سایت کنکوری کشور

WWW.KONKUR.INFO

Konkur
.info

<https://konkur.info>